

Rapport

Hjemmebesøg på indkvarteringer for udenlandske kolleger

Byggefagenes Samvirke gennemførte i efteråret 2020 og foråret 2021 en række kollegabesøg i og omkring København for at oplyse beboerne om coronasmitte og beskyttelsesregler.

Afstand på pladserne

Corona-reglerne, som blev fastsat i forlængelse af den 1. nedlukning i foråret 2020, omfattede, hvordan man skulle gribe forholdene an på selve byggepladserne. Hertil havde Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø i Bygge & Anlæg udarbejdet en instruktion.

For at gøre opmærksom på forholdene på arbejdspladserne gennemførte samvirket den 1. maj 2020 en symbolsk '2m-afstands'-manifestation foran en større byggeplads i Njalsgade på Amager.

Kun arbejdspladser - ikke boliger

Den 19. november 2020 løb samvirkets 'Operation Kollegabesøg' af stabelen. Det var således inden den senere indførte boliglovgivning var trådt i kraft.

Besøget blev iværksat i lyset af en række tilfælde hen over sensommeren og efteråret, hvor smitten spredte sig på og ud fra indkvarteringssteder for udenlandske kolleger.

Konkret for vores område var det udbruddet blandt især polske kolleger fra firmaet GS Seacon, der fik sat gang i initiativet. Firmaet havde indkvarteret en større gruppe på adresser i Haslev på Midsjælland, mens de arbejdede på Carlsberg-byggeriet i Valby.

Med Haslev-tilfældet og lignende situationer på andre større arbejdspladser rundt om i landet in

Byggefagenes Samvirke København: Dansk El- Forbund Kbh. ■ 3F Bygge- Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening. ■ Malernes Fagforening Storkøbenhavn ■ Rør- og Blikkenslagernes Fagforening af 1873 ■ 3F Storkøbenhavn ■ 3F Vestegnen ■ 3F Mølleåen ■ 3F Kastrup og Omegn ■ 3F Høje Taastrup ■ Stilladsarbejdernes Brancheklub af 1920 ■ HK IT Medie og Industri Hovedstaden ■ Metal Hovedstaden ■ Vagt- og Sikkerhedsfunktionærernes Landssammenslutning

mente, var det naturligt for os at rette fokus på indkvarteringerne og på de forhold, der herskede på disse.

Der blev nedsat en arbejdsgruppe - Camps-udvalget - som i oktober begyndte at tilrettelægge et besøg. Der blev indsamlet adresser, oversat vejledninger på en række sprog og organiseret en række praktiske og organisatoriske forhold til sikring af både de udegående og kollegerne mod smittespredning. Dette besøg fandt sted den 19. november 2020. Oplevelserne blev derefter samlet i et notat og sammenfattet på følgende måde:

- "Der er altså rimelige forhold på flertallet af adresserne, men der er fortsat et stort mindretal, der har meget dårlige forhold, og hvor arbejdsgivere og udlejere ikke har tilpasset sig de nye retningslinjer.
- Der er også et stort mørketal. Det drejede sig om mere end halvdelen af de 12 adresser, som vi forsøgte at besøge, hvor de udenlandske kolleger ikke ville lukke os ind eller tale åbent med os. Så vidt vi kan se udefra, så er der store problemer på mange af disse adresser."

Konkluderende lød det således:

- Der er behov for, at der sættes ind med oplysning, at der stilles krav til sundhed og hygiejne, afstand og forbedrede boligstandarder (f.eks. 1 værelse pr. person). Det er også vigtigt, at kommunerne fører kontrol med bostederne i deres kommuner.
- Det skal tilføjes som et punkt i RUT-registeret, at firmaet skal oplyse, hvor dets ansatte bor, hvem der bor hvor, hvor længe folk bor på stedet og hvem, der har ansvaret for boligen.
- I den udstrækning, at der er behov for, at kommunerne og evt. sundhedsmyndigheder har brug for det, skal der om nødvendigt laves lovgivning, som muliggør, at der kan foretages kontrolbesøg og stilles krav til boligens standard.
- Dette vil Byggefagenes Samvirke arbejde videre med politisk i forhold til regeringen, beskæftigelsesministeren og boligministeren.

Ingen dør til toiletet, bemærk at varmen er fra et el-panel stillet på gulvet ved siden af toiletet.

Opfølgning

Som opfølgning på vores kollegabesøg i november 2020 og vores første plan om at foretage et genbesøg i slutningen af januar 2021 afholdt samvirket et møde med næstformand i Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Morten Skov Christiansen, og formand for FH Hovedstaden Per Olsen i begyndelsen af januar.

Morten oplyste her, at der i regi af både FH og i den task force, som var nedsat under treparterne (off., arbejdsgivere og fagbevægelsen), blev arbejdet med retningslinjer for indkvartering og smittebegrænsning.

Vi fremførte, at det efter vores opfattelse var vigtigt, at kommunerne fik et ansvar for at sikre, at indkvarteringer var ordentlige, og at de skulle udføre kontrollen af dem. FH har imidlertid den opfattelse, at det bør være en opgave for Arbejdstilsynet.

Hovedstadskommunerne

Mødet førte til, at FH Hovedstaden skrev et brev til samtlige 28 kommuner i hovedstadsområdet og bad om oplysninger om, hvordan man kommunalt håndterede indkvarteringsager, hvor mange de var bekendt med og hvilke procedurer, der blev fulgt, hvis der var noget at kommentere på i forhold til coronasmitteforanstaltningerne.

Resultatet blev, at 17 kommuner svarede, og det billede, der tegnede sig var, at svarene har været af meget svingende kvalitet og detaljeringsgrad.

Indkvarteringsloven

I januar 2021 fremlagde boligministeren et forslag til midlertidig lov indeholdende regler for indkvartering. Der var tale om hastelovgivning, og høringsfristen var derfor kun få dage, hvilket betød, at vores bidrag måtte udarbejdes under tidspres og derfor ikke blev så fyldestgørende, som vi kunne have ønsket os.

I kort form indvendte vi følgende:

- Der var for mange 'kan'-bestemmelser i lovforslaget i stedet for 'skal'-bestemmelser;
- det skal være en pligt at sundhedsoplyse på et forståeligt sprog;
- det skal ligeledes boligkontrolleres, hvis der er tale om privat anskaffet indkvartering, som ikke er stillet til rådighed af arbejdsgiver;
- det skal indgå i RUT-registret, hvem og hvor firmaerne indkvarterer de udstationerede.

Hvordan skal man kunne holde sikker afstand i et baderum som dette under sådanne forhold?

Lovens største svaghed er, at den kun omfatter indkvarteringer, som arbejdsgiveren stiller til rådighed. Det betyder, at der ikke er noget lovgrundlag for kontrol med de mange boliger, som tilrejsende arbejdere selv - via netværk eller andet - finder.

Forårsbesøgene

I det lys blev vi enige, om at genoptage vores kollegabesøg i hele lovens løbetid (frem til udgangen af juni 2021; den er senere blevet forlænget til udgangen af oktober) efter følgende plan:

Marts 2021

Mandag den 15. marts

Der blev besøgt 17 adresser, hvor der bor udenlandske kolleger. Fordelingen var således:

- 7 af stederne var huse
- 2 var barakker
- 2 var industrijendomme
- 1 byggeplads
- 5 andet f.eks. landejendom, nedlagt børnehave osv.

På 4 af adresserne kunne vi af forskellige årsager ikke komme inden for eller få troværdige informationer fra kollegerne. På de 13 adresser, hvor vi kunne få brugbare informationer, boede der tilsammen omkring 370 kolleger.

Nationalitet: På 10 af adresserne boede der *polakker*, på 4 boede der *rumænere*, på 6 boede der *litauere*, på 3 af adresserne boede der henholdsvis *russere*, *slovakker* og *lettere*.

Antal: På 3 adresser boede der flere end 50. På 5 adresser boede der flere end 20, og på 5 adresser boede der færre end 20.

Indkvartering: På de 13 adresser boede 40% på enkeltværelser eller var på vej til at omrokere til enkeltværelser. Resten boede fortsat flere på værelserne, og på næsten 25% af adresserne boede der mere end 2 på nogle af værelserne.

Hygiejne: Der var håndsprit tilgængelig på 36% af adresserne. Der var gjort ordentligt rent på 81% af adresserne.

Pladser anmeldt til AT: Af de 17 pladser blev 5 anmeldt til Arbejdstilsynet (AT).

April 2021

Tirsdag den 13. april, 18 – 21

Der blev besøgt 12 adresser, hvor der bor udenlandske kolleger. Fordelingen var således:

- 2 af stederne var huse
- 4 var barakker
- 1 var industrijendomme
- 2 skurvogn
- 1 pensionat.
- 2 andet f.eks. landejendom, nedlagt børnehave osv.

På 1 adresse kunne vi af forskellige årsager ikke komme inden for, eller få troværdige informationer fra kollegerne. På de 11 adresser, hvor vi kunne få brugbare informationer, boede der tilsammen omkring 360 kolleger.

Nationalitet: På 6 af adresserne boede der *polakker*, på 3 boede der *rumænere*, på 2 boede der *litauere*, på 1 boede der *portugisere*, på 1 af adresserne boede der henholdsvis *litauere* og *letter*.

Antal: På 1 af adresserne boede der flere end 100 beboere. På 3 adresser boede der flere end 50. På 1 adresser boede der flere end 20, og på 6 adresser boede der færre end 20.

Indkvartering: På de 11 adresser boede lidt over halvdelen på enkeltværelser eller var på vej til at omroket til enkeltværelser. Resten boede fortsat flere på værelserne, og på næsten 9% af adresserne boede der mere end 2 på nogle af værelserne.

Hygiejne: Der var håndsprit tilgængelig på 28% af adresserne. Der var gjort ordentligt rent på 27% af adresserne.

Pladser anmeldt til AT: Af de 12 pladser blev 2 anmeldt til Arbejdstilsynet (AT).

Maj 2021

Onsdag den 19. maj, 18 – 21

Der blev besøgt 11 adresser, hvor der bor udenlandske kolleger. Fordelingen var således:

- 2 af stederne var huse
- 4 var industriejendomme
- 2 skurvogn
- 1 lejlighed
- 2 andet f.eks. landejendom, nedlagt børnehaven osv.

På 2 af adresserne kunne vi af forskellige årsager ikke komme inden for, eller få troværdige informationer fra kollegerne. På de 9 adresser, hvor vi kunne få brugbare informationer, boede der tilsammen omkring 150 kolleger.

Nationalitet: På 5 af adresserne boede der *polakker*, på 4 boede der *litauere*, på 1 boede der *ukrainere*, på den sidste var det danske kolleger.

Antal: På 1 af adresserne boede der flere end 100 beboere. På 8 adresser boede der færre end 20.

Indkvartering: På de 11 adresser boede lidt under 12% på enkeltværelser eller var på vej til at omrokere til enkeltværelser. Resten boede fortsat flere på værelserne, og på næsten 33% af adresserne boede der mere end 2 på nogle af værelserne.

Hygiejne: Der var håndsprit tilgængelig på 33% af adresserne. Der var gjort ordentligt rent på 16% af adresserne.

Pladser anmeldt til AT: Af de 11 pladser blev 8 anmeldt til Arbejdstilsynet (AT).

Juni 2021

Torsdag den 17. juni, 18 - 21

Der blev besøgt 11 adresser, hvor der bor udenlandske kolleger. Fordelingen var således:

- 5 af stederne var huse
- 1 var industrijendomme
- 1 skurvogn
- 1 byggeplads
- 2 pensionat
- 1 andet f.eks. landejendom, nedlagt børnehave osv.

På de 11 adresser, hvor vi kunne få brugbare informationer, boede der tilsammen omkring 440 kolleger.

Nationalitet: På 5 af adresserne boede der *polakker*, på 4 boede der *rumænere*, på 3 boede der *litauere*, 1 med *franske, spanske, rumænske* og med 1 *lette* samt 2 *tjekker*.

Antal: På 2 af adresserne boede der flere end 100 beboere. 1 adresser boede der flere end 20 på, og på 8 adresser boede der færre end 20.

Indkvartering: På de 11 adresser boede lidt under 62% på enkeltværelser eller var på vej til at omrokere til enkeltværelser. Resten boede fortsat flere på værelserne, og på ingen af adresserne boede der mere end 2 på nogle af værelserne.

Hygiejne: Der var håndsprit tilgængelig på 20% af adresserne. Der var gjort ordentligt rent på 50% af adresserne.

Pladser anmeldt til AT: Af de 11 pladser blev 9 anmeldt til Arbejdstilsynet (AT).

Med på besøgene har vi haft følgeskab af folketingspolitikere **Christian Juhl** (Enhedslisten), **Karsten Hønge** (SF), formand for Folketingets Boligudvalg **Søren Egge Rasmussen** (Enhedslisten), kommunalpolitikere **Line Barfod** (Enhedslisten), fagforbundsfolkene **Tonny Olsen** (formand Malerforbundet i Danmark), **Niels Braaby** (næstformand Blik- og Rørarbejderforbundet), **Jørgen Juul Rasmussen** (formand, Dansk EI-Forbund), næstformand i Fagbevægelsens Hovedorganisation **Morten Skov Christiansen** og formand for FH Hovedstaden **Per Olsen** samt af boligminister **Kaare Dybvad**.

Konklusion

Når loven ophører med udgangen af oktober måned, er vi tilbage ved udgangspunktet, nemlig at der ikke er noget samlet grundlag at behandle disse sager på. Det er efter vores opfattelse uforsvarligt. Selv om vaccinerne ser ud til at virke, og myndighederne har besluttet at ophæve alle restriktioner, så er ikke mindst vandrende arbejdstagere - og deres danske kolleger - på byggepladserne (andre brancher, hvor der anvendes tilrejsende kolleger på forskellig vis, er naturligvis også i udsattegruppen) stadig nemme ofre for smittespredning af evt. varianter af Covid-19.

Derfor mener vi, at det er rettidig omhu på baggrund af de erfaringer, som vores besøg har bragt frem, at etablere en holdbar og fremtidssikret model, som vil kunne beskytte mod smitte- og helbredsfare.

Boligtilsyn

Reaktionerne hos hhv. Arbejdstilsynet og kommunerne på de anmeldelser, som vi har foretaget af de indkvarteringer, vi har besøgt, har vist, at man gensidigt peger på hinanden som dem, der må tage ansvaret. Det minder for os at se om en uskøn stoledans, for at undgå at stå med opgaven.

Vi vil derfor peget på en model, som vil kunne fungere: i hver kommune (evt. i et tværkommunalt fællesskab eller på regionsplan) nedsættes der af kommunalbestyrelserne (evt. af regionsrådene) et boligtilsyn med repræsentanter fra kommunen, Arbejdstilsyn, Skat og sundhedsmyndighederne, med den opgave at kontrollere boligforholdene. Opgaven er ikke at bestemme, hvordan folk indretter sig, men at sikre, at ingen bor under usunde forhold og under boligøkonomiske vilkår, som er uigennemskuelige for den enkelte, samt at de kommunale myndigheder rent faktisk ved, hvem der bor i deres kommune.

Hertil kommer, at de udenlandske firmaer, som sender folk på opgave her i landet, der medfører behov for indkvartering, skal oplyse i Registret for Udenlandske Tjenesteydere (RUT), hvor deres folk indkvarteres og af hvem.

Fra v.: Henrik Juul Rasmussen (Bygsam), Christian Juhl (Ø) og Karsten Høngø (SF).